

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36305
Nom: Intervenció en els problemes del llenguatge oral i escrit
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Facultat de Formació del Professorat	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau Mestre/a Educació Primària	Especialista en Pedagogia Terapèutica	OPTATIVA

COORDINACIÓ

TORDERA ILLESCAS JUAN CARLOS

QUEROL BATALLER MARIA

RESUM

El programa de l'assignatura es dirigeix al coneixement que ha de tenir un mestre d'Educació Primària especialista en Pedagogia Terapèutica sobre els problemes del llenguatge oral i escrit que es poden presentar en l'alumnat del nivell educatiu esmentat.

Aborda, en primer lloc, els problemes associats a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura: la disgrafia, la dislèxia i la disortografia, les dificultats de l'expressió escrita i els problemes de comprensió lectora. S'aprofundeix en la comprensió dels diferents trastorns i dels coneixements necessaris per atendre'ls i aconseguir-ne un desenvolupament positiu. En segon lloc, els trastorns del llenguatge oral relacionats amb la pronunciació (la dislàlia i el trastorn fonològic), amb la fluïdesa de la parla (la taquilàlia i la disfèmia) i amb el desenvolupament del llenguatge en sentit ampli (el retard evolutiu del llenguatge i la disfàsia o TEL).

De manera conjunta o específica per als diferents problemes, s'estudien les dificultats de relació amb les altres persones i per als aprenentatges que sovint hi van associades, les estratègies i els recursos més adients per atendre els distints trastorns, les dimensions necessàries per a la detecció, l'avaluació i

l'elaboració d'adaptacions curriculars i, igualment, per a la necessària coordinació amb els altres professionals implicats i amb les famílies.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

1305 - Grau Mestre/a Educació Primària

Obligació d'haver superat prèviament l'assignatura

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Una competència lingüística i comunicativa suficient, oral i escrita, corresponent al nivell C1 del Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües, en les llengües oficials.

Capacitat d'elaborar discursos orals i escrits en la llengua en què s'imparteix l'assignatura de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.

Habilitats bàsiques en informàtica i en la recuperació i anàlisi d'informació des de diferents fonts bibliogràfiques i informàtiques.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1305 - Grau Mestre/a Educació Primària

Afavorir el desenvolupament de l'infant amb necessitats educatives especials mitjançant una educació física adaptada a les seues necessitats i l'ús de l'expressió musical i plàstica.

Afavorir la integració d'estudiants amb necessitats educatives especials en la comunitat escolar.

Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.

Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.

Col·laborar en la detecció i valoració de necessitats educatives especials.

Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

Comunicar de manera oral i escrita observacions i conclusions respecte a pràctiques d'avaluació i intervenció a altres professionals i a la família.

Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.

Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.

Conèixer i utilitzar adequadament els instruments que les tecnologies de la informació i la comunicació ofereixen per al tractament educatiu de les necessitats educatives especials.

Conèixer i valorar de forma crítica els fonaments de diferents tècniques d'intervenció.

Conèixer les variables biològiques, psicològiques i socioambientals relacionades amb l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives especials d'origen divers.

Contribuir en l'organització de la resposta escolar per satisfer les necessitats educatives especials de l'alumnat.

Desenvolupar adaptacions curriculars individuals per atendre estudiants amb necessitats educatives especials.

Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.

Ensenyar a l'alumnat i el seu entorn de comunicar-se utilitzant el sistema de comunicació més apropiat a les seves característiques.

Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.

Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.

Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.

Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.

Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.

Utilitzar adequadament recursos públics i privats per atendre necessitats educatives especials.

Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Trastorns en l'aprenentatge de la lectura

- 1.1. Trastorns de la lectoescriptura i trastorns del llenguatge oral: diferències i interrelacions
- 1.2. La dislèxia: identificació i intervenció
- 1.3. Problemes de la comprensió lectora: identificació i intervenció

2. Trastorns en l'aprenentatge de l'escriptura

- 2.1. Disgrafia: identificació i intervenció
- 2.2. Disortografia: identificació i intervenció
- 2.3. Dificultats d'expressió escrita: identificació i intervenció
- 2.4. Interrelacions problemes de lectura i escriptura

3. Trastorns de l'adquisició del llenguatge oral i context escolar

- 3.1. Trastorns dels sons de la parla (TSP): dislàlies, disàrtries, disglòssies...
- 3.2. Retard evolutiu del llenguatge i trastorn (del desenvolupament) del llenguatge
- 3.3. Adaptacions curriculars dels trastorns del llenguatge oral i escrit
- 4.2. Coordinació amb professionals i famílies.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	90,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Per a aconseguir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que

fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'aportaran sense excloure les exposicions magistrals que la matèria pot exigir.

La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials (40% del volum total de treball)

1. Classes teoricopràctiques (30%)

Classes presencials teorico-pràctiques en les quals es treballaran els continguts de l'assignatura, es debatran i faran activitats utilitzant distints recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.

Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran als estudiants bé en les sessions presencials, bé a través del servei de reprografia o des de l'aula virtual.

2. Treballs en grup (5%)

La realització de treballs té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar-ne la individual. La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva i es podrà fer a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

3. Tutories (5%)

Les tutories individuals i col·lectives serviran per a coordinar als estudiants en les tasques individuals i de grup, i igualment per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

Les tutories també s'utilitzaran per a fer un seguiment de l'expressió oral, imprescindible per a aprovar l'assignatura.

Activitats no presencials (60% del volum total de treball)

4. Estudi i treball autònom (60%)

El model del docent com a investigador a l'aula centra l'activitat individual de l'estudiant en la formulació de preguntes rellevants i en la recerca, l'anàlisi, l'elaboració i la posterior comunicació d'informació. En aquest sentit, es plantejaran treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, tots ells orientats, supervisats i avaluats pels professors.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació final del curs, es tindran en compte els següents aspectes:

- El nivell aconseguit en l'adquisició de coneixements i habilitats específiques de la matèria.
- El domini de mètodes, tècniques i altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Magisteri i, en particular, les vinculades amb la matèria objecte d'estudi.
- L'actitud cap a l'assignatura i el respecte als companys, l'assistència a les classes i la participació en elles, l'interès i la constància per a aconseguir una progressió positiva, i la capacitat per a treballar en grup.
- La competència lingüística i comunicativa de l'estudiant, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1 del Marc Europeu de Referència, especialment de la llengua en la qual s'imparteix l'assignatura.

La consecució dels resultats d'aprenentatge previstos en l'assignatura s'evidenciarà a través dels següents instruments:

- Realització d'una prova escrita i/o oral de caràcter final i individual. 40%
- Realització de treballs orals i/o escrit de caràcter autònom i vinculats amb la matèria objecte d'estudi. 40%
- Assistència, participació i realització d'activitats d'aula. 20%. No recuperable.

Ès necessari superar la prova escrita final amb una qualificació igual o superior a 5/10, així com obtenir una mitjana global en el conjunt dels instruments d'avaluació igual o superior a 5/10 per a obtenir la qualificació d'aprovat en l'assignatura.

En les proves i treballs escrits, es tindrà en compte la presentació i una cal·ligrafia adequada per a un futur mestre, i igualment la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text. En les proves i treballs orals, es tindrà en compte la correcta expressió en la variant oral formal de la llengua emprada.

La llengua en la qual s'imparteix l'assignatura serà la que els estudiants hauran d'utilitzar en cadascuna de les seves intervencions o activitats avaluable, i en les quals hauran d'evidenciar un nivell de competència equivalent al C1 (MECR).

Es penalitzarà aquells treballs que es basin en la simple còpia o el resum textual acrític. El plagi o la utilització de mitjans il·lícits, com per exemple IAs no autoritzades explícitament, motivarà el suspens de l'alumne i la possible obertura d'expedient.

Podria tenir-se en compte en l'avaluació la participació en les activitats de les setmanes complementàries.

Per a aconseguir l'èxit en l'assignatura, es recomana a l'estudiant mantenir un hàbit constant d'estudi i fer

el treball pautat, accedir diàriament a la plataforma per a consultar materials, avisos i activitats i, finalment, plantejar al docent tots aquells dubtes que no hagi pogut resoldre de manera autònoma.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

- Aguilar Mediavilla, E. M., & Serra i Raventós, M. (2015). A-RE-HA, anàlisi del retraso del habla: protocolos para el anàlisi de la fonètica y la fonologia infantil (4.a edició). Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Cuetos, F. (2010). Psicología de la lectura. Wolters Kluwer Educación.
- Cuetos, F. (2010). Psicología de la escritura. Wolters Kluwer Educación.
- Cuetos Vega, F., Soriano-Ferrer, M., Rello Sánchez, L. (2009). Dislexia. Ni despiste, ni pereza: Todas las claves para entender el trastorno. La esfera de los libros, S.L.
- Das, J.P.; Garrido, M.A.; González, M.; Timoneda, C. y Pérez-Álvarez, F. (2001). Dislexia y dificultades de lectura. Una guía para maestros.
- Paidós. Defior, S. (1996). Dificultades de aprendizaje. Aljibe.
- Dehaene, S. (2019). Aprender a leer: De las ciencias cognitivas al aula. Argentina: Siglo XXI Editores.
- García, J.N. (1998). Manual de las dificultades de aprendizaje: lenguaje, lectoescritura y Matemáticas.
- Narcea. Jiménez, J.E.; Muñetón, M.A. (2002).
- Dificultades de aprendizaje de la escritura. Aplicaciones de la psicolingüística y de las nuevas tecnologías.
- Trotta. Jiménez, J.; Ortiz, M.R. (1995). Conciencia fonológica y aprendizaje de la lectura: Teoría, evaluación e intervención. Síntesis.
- Viso Alonso, J. R. (2009). Prevenir y reeducar la disgrafía. Editorial: ICCE.

Bibliografia complementària

- Aguilera, A. (coord.) (2003). Introducción a las dificultades de aprendizaje. Madrid, McGraw Hill.
- García Vidal, J. y Marbán, J. (2002). Instrucción estratégica en la composición escrita. Ariel.
- Lozano González, L. (2002). La lectura: estrategias para su enseñanza y el tratamiento de las dislexias.
- Hergué. Luceño, J. L. (2000): La comprensión lectora en primaria y secundaria: estrategias psicopedagógicas. Universitas.
- Maldonado, A.; Sebastian, E.; Soto, P. (1992). Retraso en lectura: Evaluación y tratamiento educativo. Ediciones de la Universidad Autónoma de Madrid.
- Miranda, A. (2003). Evaluación e intervención psicopedagógica en dificultades de aprendizaje. Pirámide.
- Miranda, A.; Vidal-Abarca, E.; Soriano, M. (2000): Evaluación e intervención psicoeducativa en dificultades de aprendizaje. Pirámide.
- Monfort, M., Juárez, A (2001). Estimulación del lenguaje oral: un modelo interactivo para niños con necesidades educativas especiales. Entha.
- Monfort, M.; Juárez, A. (1997). Los niños disfásicos. Descripción y tratamiento. CEPE.
- Muñoz, M. D. (2003): Rehabilitación de la Lengua Oral y Escrita. Bases Neuropsicolingüísticas.

Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.